

“อินโดนีเซียอัปเดตมาตรฐานฮาลาลเต็มขั้น”

สนค. แนะนำส่งออกไทยเร่งปรับตัว มุ่งสร้างแต้มต่อทางการค้า

นายันทพพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยทิศทางการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารไปยังอินโดนีเซียว่า อินโดนีเซียได้ยกระดับและขยายขอบเขตมาตรการฮาลาลกับสินค้าอาหารและเครื่องดื่ม ภายใต้กฎหมาย Halal Product Assurance (Law No. 33/2014) และระเบียบปฏิบัติของสำนักงานประกันผลิตภัณฑ์ฮาลาล (BPJPH)¹ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม 2569 (หลังจากผ่อนผันมาเป็นระยะเวลา 2 ปี) โดยเมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้เต็มรูปแบบแล้ว สินค้าอาหารและเครื่องดื่มทั้งหมดที่จำหน่ายในอินโดนีเซียจะต้องได้รับการรับรองฮาลาล

อินโดนีเซียเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทย ในปี 2568 การส่งออกจากไทยไปอินโดนีเซียมีมูลค่า 9,336.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (306,529 ล้านบาท) หากพิจารณาเฉพาะสินค้าเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า ไทยส่งออกสูงถึง 1,415.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (46,867 ล้านบาท) โดยสินค้าอาหารและเครื่องดื่มเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการส่งออก อาทิ น้ำตาลทราย ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ผลไม้สด แช่เย็นแช่แข็ง และแห้ง อาหารสัตว์เลี้ยง ข้าว ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลี อาหารสำเร็จรูป และเครื่องดื่ม ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดครั้งนี้จึงเป็นวาระสำคัญที่ผู้ประกอบการไทยต้องเร่งเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือ

ภายใต้กฎหมายดังกล่าว² รัฐบาลอินโดนีเซียได้ออกประกาศและแนวปฏิบัติเพื่อจำแนก “กลุ่มสินค้าที่ต้องมีใบรับรองฮาลาล” และ “กลุ่มสินค้าที่ได้รับการยกเว้น (Halal Positive List)”³ ไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะสินค้าเกษตรขั้นปฐมภูมิ อาหารทะเล และสินค้าอาหารแปรรูป ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่มีความสำคัญต่อการส่งออกของไทย สำคัญ คือ สินค้าที่ผ่านการแปรรูปและมีส่วนผสมหรือวัตถุเจือปนหลายชนิดจะต้องได้ใบรับรองฮาลาลจากอินโดนีเซียหรือหน่วยงานรับรองฮาลาลต่างประเทศที่ BPJPH ให้การรับรองก่อนการนำเข้าประเทศ ขณะที่สินค้าเกษตรบางประเภทที่ได้รับการยกเว้น จะต้องเป็นสินค้าที่เป็นฮาลาลโดยธรรมชาติ ปราศจากการเติมส่วนผสมหรือวัตถุเจือปนใด ๆ ในกระบวนการแปรรูป พร้อมทั้งต้องมีหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อรับรองความโปร่งใสของกระบวนการผลิตและห่วงโซ่อุปทานว่าไม่มีการปนเปื้อนสิ่งต้องห้ามตามหลักศาสนาอิสลาม

นอกจากนี้ อินโดนีเซียจัดให้อาหารทะเล (Seafood) ที่แปรรูปหรือปรุงแต่ง ไม่ว่าจะเป็นการปรุงรส เติมน้ำตาล เครื่องเทศ หรือน้ำมัน รวมถึงผลไม้อบแห้ง (Dried Fruit) ที่มีการเติมส่วนผสมหรือเคลือบสารต่าง ๆ เป็นสินค้าที่ต้องผ่านการขอรับรองฮาลาลอย่างเป็นทางการ ไม่สามารถใช้สิทธิยกเว้นในกลุ่ม Positive List ได้ โดยเฉพาะกรณีที่มีการเติมสารหรือผ่านกระบวนการแปรรูป ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่มีแนวโน้มเข้าข่าย เช่น ผลไม้แช่แข็งที่มีการเติมส่วนผสมเพิ่มเติม ลำไยอบแห้ง หรือผลไม้สดที่มีการเคลือบแว็กซ์หรือขี้ผึ้งเพื่อรักษาความสด จะถูกตีความว่าผ่านกระบวนการและมีสารเติมแต่ง ซึ่งต้องขอใบรับรองฮาลาล รวมไปถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพืชดัดแปลงพันธุกรรม (GMOs) ก็ต้องได้รับการรับรองฮาลาลเช่นกัน

นอกจากการยกระดับมาตรฐานสินค้า อินโดนีเซียมีแนวโน้มขยายมาตรการด้านฮาลาลครอบคลุมถึงระดับ “ระบบโลจิสติกส์ฮาลาล”⁴ โดยอยู่ระหว่างจัดทำแนวปฏิบัติที่ครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการขนส่ง การจัดเก็บ และการจัดการสินค้าในคลังสินค้าและตู้คอนเทนเนอร์ เพื่อให้ความมั่นใจว่าสินค้าที่ได้รับการรับรองฮาลาลจะไม่ปนเปื้อนกับสินค้าฮาลาล ดังนั้น ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าอาหารจะต้องเตรียมความพร้อมเชิงระบบ ทั้งด้านการแยกพื้นที่จัดเก็บ การจัดการห่วงโซ่ความเย็น การติดตามกระบวนการฮาลาลของสินค้า และการจัดทำระบบตรวจสอบย้อนกลับในระดับห่วงโซ่อุปทาน

¹ <https://www.trade.gov/market-intelligence/indonesia-food-and-beverage-halal-certification-extended>

²

https://apps.fas.usda.gov/newgainapi/api/Report/DownloadReportByFileName?fileName=Indonesia%27s+Expanding+Halal+Standards+with+Trade+Impacts+on+the+Horizon_Jakarta_Indonesia_ID2025-0035

³ https://www.fas.usda.gov/data/gain-report/2026/05/Indonesia%20Clarifies%20Which%20Products%20Must%20be%20Certified%20Halal%20Including%20Seafood_Jakarta_Indonesia_ID2026-0023.pdf

⁴ <https://agriexchange.apeda.gov.in/MarketReport/10187050820251227122236141.pdf>

มาตรการของอินโดนีเซียจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยในระดับที่แตกต่างกันไปตามประเภทสินค้า โดยสินค้าเกษตรขั้นปฐมภูมิที่ไม่ผ่านการแปรรูปอย่างแท้จริง อาทิ ผักและผลไม้สดที่ไม่เคลือบผิว จะยังได้รับสิทธิ ยกเว้นในกลุ่ม Positive List จึงได้รับผลกระทบด้านต้นทุนการรับรองที่น้อยกว่า แต่ยังคงจำเป็นต้องจัดระบบการผลิตและเอกสารประกอบเพื่อแสดงความโปร่งใสของห่วงโซ่อุปทาน ขณะที่กลุ่มอาหารทะเล ผลไม้อบแห้ง ผลไม้เคลือบแว็กซ์ อาหารพร้อมทาน ขนมขบเคี้ยว เครื่องดื่มฟังก์ชัน อาหารสุขภาพ และสินค้าเกษตรแปรรูปที่เดิม ส่วนผสมหรือวัตถุดิบ เป็นกลุ่มที่ต้องบริหารต้นทุนและขั้นตอนด้านฮาลาลอย่างรอบคอบ ตั้งแต่ต้นทางโรงงาน จนถึงปลายทางในตลาดอินโดนีเซีย ทั้งนี้ ผู้ประกอบการไทยสามารถใช้บริการจากหน่วยงานรับรองฮาลาลในไทยที่ได้รับการรับรองจาก BPJPH เพื่อขอใบรับรองฮาลาลสำหรับสินค้าที่ส่งออกไปอินโดนีเซีย

ผอ.สนค. กล่าวย้ำว่า ทิศทางดังกล่าวสะท้อนว่าการแข่งขันในตลาดอาหารฮาลาลไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการผลิต ต้นทุนการผลิต แต่ขยายไปสู่การแข่งขันด้านมาตรฐาน ระบบการรับรอง และการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานแบบครบวงจร ผู้ประกอบการต้องศึกษากฎระเบียบของประเทศคู่ค้าประกอบการวางแผนการส่งออก ตลอดจนประเมินผลกระทบด้านต้นทุนและความสามารถในการแข่งขันของสินค้า ควบคู่กับการพัฒนานวัตกรรมสินค้าอาหารมูลค่าเพิ่มและมาตรฐานความปลอดภัยอาหารในระดับสากล

“มาตรการฮาลาลที่เข้มข้นขึ้นของอินโดนีเซีย จะเร่งให้เกิดการยกระดับมาตรฐานของอุตสาหกรรมอาหารไทย ที่ผู้ประกอบการไทยต้องเปลี่ยนความท้าทายให้เป็นแต้มต่อทางยุทธศาสตร์ หากสามารถปรับตัวรับข้อกำหนดเหล่านี้ได้อย่างรวดเร็ว ควบคู่ไปกับการพัฒนานวัตกรรมอาหารที่ตอบโจทย์เทรนด์โลก ประเทศไทยจะก้าวขึ้นเป็นฐานการผลิตและแหล่งจัดหาสินค้าอาหารฮาลาลที่แข็งแกร่ง ทั้งในภูมิภาคอาเซียนและตลาดมุสลิมโลกในระยะต่อไป” ผอ.สนค. กล่าวทิ้งท้าย

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
27 กรกฎาคม 2569